

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

елементів (підприємств та організацій), що є наслідком трансформаційних процесів в економіці або новостворених підприємств для задоволення бізнес-інтересів відповідних власників.

Багатоукладність аграрного виробництва спричинила різноманітність організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств, що займаються виробництвом зернових і зернобобових культур і відрізняються між собою формами власності та масштабами виробництва.

На сьогодні інтеграційні процеси набули широкого поширення в галузях з високим ступенем концентрації та механізації: виробництво і розподіл зерна, цукрових буряків, насіння соняшнику, птахівництво. У 2015 році виробництво пшениці в холдингах склало 6300000 т або майже 24 % від усього виробництва в Україні. Незважаючи на зниження врожайності, виробництво пшениці в агрохолдингах порівняно з 2014 роком зросло на 20 % завдяки збільшенню посівних площ. Прибутковість виробництва в агрохолдингах в 2015 р. – 5,2 тис. грн. з 1 га (+ 57 % до 2014 р.). За останні 5 років виробництво пшениці в агрохолдингах зросло на 23 % завдяки підвищенню врожайності. Лідером з виробництва пшениці в Україні в 2015 році стала Вінницька область – 2200 тис. т, що відповідає потребі в імпорті таких країн, як Ірак і Туніс, або третини імпорту ЄС. Обсяг експорту агрохолдингами пшениці в 2015 р. склав 797 млн. \$ 14700 тис. т, всього було поставлено в Єгипет – 129,2 млн. \$, Таїланд – 97,2 млн. \$, Індонезію – 70,6 млн. \$ [3].

Отже, логістичні функції найбільш оптимально реалізуються в умовах інтегрованості структурних елементів різних організаційно-правових форм. Тому тенденція глобалізації світового ринку спричинює об'єднання крупних компаній, підприємств, товариств, капіталів на відповідних ринках з метою ведення спільної господарської діяльності або її координації. Незалежно від форм власності подальше удосконалення організаційно-правових форм структурних елементів логістичної системи ми вбачаємо в консолідації їх зусиль на основі різноманітних об'єднань. Ефективність цих об'єднань визначатиметься реалізацією логістичних функцій з вищою якістю і меншими витратами, ніж це учасники об'єднання виконували самотужки.

Література

1. Аюшеева А.О. Формирование интегрированных структур агропромышленного комплекса региона: проблемы и перспективы : монография. // А.О. Аюшеева. – Новосибирск: Издательство ЦРНС, – 2013. – 315 с.
2. Маршалл А. Принципы экономической науки. – М.: Директмедиа Паблшинг. – 2008. – 994 с.
3. В Украине названы области-лидеры по уборке зерновых культур – Урожай Онлайн [http:// latifundist.com/novosti-urozhaj-onlajn](http://latifundist.com/novosti-urozhaj-onlajn).

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Каламан О.Б., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій**

На сучасному етапі виноробна галузь потребує змін, оскільки знаходиться під впливом тривалої економічної кризи в економіці України. Стан виноробної галузі України неможливо розглядати у відриві від виробництва винограду, який є сировиною базою для виноробної галузі.

Виноробство завжди було традиційною високоприбутковою галуззю в агропромисловому комплексі України; ця галузь на 10-12 % наповнювала державний бюджет, її продукція користувалася надзвичайним попитом як в Україні, так і за її межами.

Для України розвиток виноробної галузі – це розвиток економіки.

Слід зазначити, що виноград – досить пластичне рослина, яка може рости і плодоносити на всіх ґрунтах, крім надмірно зволжених, болотистих і солончакових. На малопродатних або зовсім непридатних для більшості сільськогосподарських культур низькопродуктивних схилах, на піщаних, кам'янистих, шиферних ґрунтах отримують досить високі врожаї винограду хорошої якості. У зв'язку з цим особливого значення тут має освоєння під культуру винограду піщаних земель. Наприклад, південь Херсонської області малопродатний для обробки польових і овочевих культур, але можливо його використання для закладки виноградних насаджень. Завдяки потужній, проникаючій кореневій системі виноград порівняно посухостійка рослина і дає врожаї навіть в посушливі роки.

Тому для отримання високоякісної продукції особливо важливе значення має вдосконалення внутрішньогалузевої спеціалізації виноградарства з урахуванням його біологічних особливостей і впливу природних факторів. При цьому слід звернути увагу на те, що на закладку виноградників потрібні досить високі витрати праці і коштів. Однак капіталовкладення для забезпечення ретельного догляду виноградників досить швидко окупаються. Проблема збільшення виробництва винограду повинна вирішуватися перш за все за рахунок зростання продуктивності виноградних насаджень шляхом раціонального розміщення і спеціалізації галузі, вдосконалення агротехніки, впровадження у виробництво цінних високоврожайних сортів, підвищення рівня механізації трудомістких процесів, впровадження системи заходів щодо захисту рослин від шкідників і хвороб тощо.

Виноградарство відноситься до найбільш інтенсивних і складних галузей сільськогосподарського виробництва, потребує специфічної технології, механізації, робочої сили певної кваліфікації. У зв'язку з цим велике значення набуває підготовка кваліфікованих кадрів для вирощування сортового винограду.

Нестабільність галузевого середовища виноробних підприємств України є наслідком дії комплексу різних факторів, дія яких відрізняється високим рівнем диференціації інтенсивності і напрямів впливу, а саме:

- площа насаджень винограду має тенденцію до скорочення, за ступенем зростаючого обсягу виробництва. Причиною цього є зростаюча врожайність виноградників, яка за досліджувані роки збільшилася на 65 %;

- зростає рівень рентабельності вирощування винограду (в сприятливі роки – до 92,1 і 101,7 %). Тому алогічним виглядає тенденція до скорочення площ насаджень винограду в плодоносному віці. Причиною цього є недалекоглядна політика виробників, які заради високих поточних доходів не вкладають кошти в вирощування лози. Тому можна прогнозувати, що виробництво винограду буде скорочуватися, а виноробні підприємства повинні збільшувати імпорт виноматеріалів, посилюючи нестабільність сировинного забезпечення підприємств;

- посилюється диференціація в рентабельності вирощування винограду на підприємствах різної форми власності. Підприємства недержавного сектора демонструють не тільки високу рентабельність, а й випереджаючі темпи її зростання;

- співвідношення виробництва виноматеріалів і переробки винограду, починаючи з 2007 року, має знижувальний тренд свідчить про відносне скорочення використання продуктів переробки винограду для цілей виноробства. Зазначена динаміка є постійною, що свідчить про зростаючий дестабілізуючий вплив даного чинника на кінцеву продуктивність виноробної галузі;

- істотні структурні зрушення спостерігаються у виробництві виноматеріалів. Помітно зросла їх частка, яку направляють на виробництво коньяку (+9,3 п.п.) і шипучих вин (+3,9 п.п.) при зменшенні на виробництво столових і кріплених вин (–10 в.п.);

- спостерігається високий рівень нестабільності динаміки рентабельності реалізації виноробної продукції на підприємствах з різним обсягом діяльності. На великих підприємствах за останні 5 років показник рентабельності повинен виключно позитивний характер з низькою динамічною варіацією. Помітна тенденція до зниження рентабельності

була характерна для середніх підприємств, невеликі ж підприємства були переважно збитковими з високим рівнем варіації досліджуваного показника рентабельності.

ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Коренман Є.М., ст. викладач, Дьяченко Ю.В., ст. викладач
Одеська національна академія харчових технологій

Метою роботи є дослідження сучасного стану, тенденцій і проблем розвитку інтеграційних процесів підприємств харчової промисловості України.

Під інтеграцією ми розуміємо добровільне або примусове об'єднання двох і більше раніше самостійних економічних суб'єктів шляхом встановлення між ними різних типів і форм зв'язків, а також шляхом об'єднання їх властивостей (економічних, технічних, соціальних, виробничо-господарських, інституційних), з метою реалізації ефективної спільної співпраці на благо кожного з поєднаних суб'єктів.

Переважно, стратегію інтегрованого зростання підприємство обирає тоді, коли основні сфери її діяльності мають сильні позиції, або коли організація може отримати додаткові вигоди внаслідок переміщення в межах галузі – інтеграція з постачальниками, торговельними організаціями, конкурентами. *Вертикальна регресивна інтеграція* створює для організації можливість посилити контроль над постачальниками. Така інтеграція доцільна тоді, коли постачальники мають значні прибутки, або коли у собівартості кінцевого продукту велику частку займають комплектуючі вироби тощо. Організація може створити дочірні структури, які займатимуться постачанням, чи придбати підприємства-постачальники. *Вертикальна прогресивна інтеграція* полягає у встановленні контролю над організаціями системи розподілу (гуртовою й роздрібною торгівлею). Така інтеграція є доцільною, якщо посередницькі послуги істотно зростають, важко знайти посередників. *Горизонтальна інтеграція* передбачає придбання організацією деяких організацій-конкурентів або посилення контролю над ними. Вона здійснюється здебільшого шляхом поглинання організацій-конкурентів унаслідок аквізиції (придбання контрольного пакету акцій), злиття (об'єднання в межах однієї організації на рівних правах), створення спільного підприємства (інтеграція організацій різних країн для реалізації спільного проекту) [1].

На сьогодні харчова промисловість України представлена 22 тис. підприємств, які повністю забезпечують потреби внутрішнього ринку [2]. Незважаючи на позитивний результат, необхідно відзначити наступне, за технологічним і економічним змістом підприємства харчової промисловості, в якості основних переробників сільськогосподарської сировини, істотно залежать від результатів і ефективності діяльності аграрних підприємств і, природно, що всі негативні тенденції, що мають місце в розвитку сільського господарства, призводять до коливання попиту та пропозиції на окремі види харчової продукції. Необхідно відзначити, що в сучасних умовах найбільш конкурентоспроможними стають вертикально інтегровані структури харчової промисловості, метою яких є, в першу чергу, забезпечення власної надійної сировинної бази, а також стабільних доходів, формування постійних ринків збуту продукції та розширення сфер діяльності. За рахунок власної системи елеваторів, сільськогосподарських підприємств і торгових домів компанії досягають замкнутого виробничого циклу, економії на витратах і раціонального управління фінансовими потоками.

Необхідно відзначити, що в різних галузях харчової промисловості України спостерігаються свої особливості здійснення інтеграційної взаємодії, розглянемо деякі з них (табл. 1).

ТРАНСФЕР ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОПРОДОВОЛЬЧУ СФЕРУ УКРАЇНИ	
Мартинюк О.М.....	318
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Дідух С.М.....	319
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловский.....	320
АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ФІРМИ	
Ліпова О.Л.....	321

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Басюркіна Н.Й.....	322
ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
Свистун Т.В.....	324
ВІРТУАЛЬНИЙ СПОЖИВАЧ. ЛЮДИНА ЧИ МОДЕЛЬ?	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І., Шурко І.М.....	325
СУЧАСНИЙ РИНОК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ	
Крупіна С.В.....	326
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О.....	328
ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРОТКОСТРОКОВОГО ТА ДОВГОСТРОКОВОГО	
ПРОГНОЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	
Шалений В.А.....	329
АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	
Фомічова К.Б.....	331

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
Євтушевська О.О.....	333
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	
Іванченкова Л.В.....	335
СУЧАСНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
Купріна Н.М.....	336
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
Скляр Л.Б.....	338
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Тарасова О.В.....	340
АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ	
В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М.....	342
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ	
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Ткачук Г.О.....	344

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Агеєва І.М.....	346
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА Україна: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ	
Савенко І.І.....	348
АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.....	350
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
Седікова І.О.....	353
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.....	354

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор